

Biografie over de meest iconische zanger-gitarist van Nederland: Kaz Lux

recensie door Koos Schulte

JOURE. 7 Januari 1948 wordt in Oosterhout in het gezin van de Poolse fabrieksarbeider Luks en zijn vrouw, een Nederlands dienstmeisje, een jongetje geboren dat de naam Kasimierz krijgt, naar de patroonheilige van Polen. Zijn roepnaam zal Kaz worden en als achternaam zal hij Lux spellen in plaats van Luks.

Kaz Lux zal de meest iconische zanger-gitarist worden uit de geschiedenis van de Nederlandse popmuziek. In 'Brainbox', de supergroep onder voorman Jan Akkerman, die dankzij artistieke en zakelijke managerstrubbelingen slechts drie jaar zal bestaan, (1969-1971) valt het karakteristieke, hoge stemgeluid van Lux meteen op. Wanneer manager John van Setten vervolgens een nieuwe Brainbox opricht zonder Kaz Lux als zanger, laat het publiek de band links liggen.

In 'Kaz Lux, rock-adel verplicht' beschrijft popjournalist Lutgard Mutsaers zowel de op- als de ondergang van de muzikant, gebeurtenissen die in geen ouderwets jongensboek zouden misstaan!

De basis van Kaz' interesse in de muziek zou gelegd worden toen hij als vijfjarige bij de Broeders van Huijbergen een mis meemaakte, die opgedragen werd aan de Poolse gemeenschap. De zang bij het harmonium en later het elektronisch orgel brachten hem tot verrukking. Toen hij tegen het eind van zijn lagere schooltijd Indische vriendjes kreeg, kreeg hij muziek te horen, die hij thuis aan de Julianalaan nog nooit had gehoord!

Kaz had aangetoond goed te kunnen leren en werd op het Mgr. Frencken College aangenomen. In de tweede klas waren er gedragsproblemen en te veel interesse in andere zaken waaronder de muziek, die er voor zorgden dat hij van school werd gestuurd. Een baantje in een schoenenfabriek volgde. In vele bandjes waaronder (indorockband) The Savagers, The Screamers, The Rhythm Brothers, The Sheridans en Impulse zou hij de zang meer en meer onder de knie krijgen. Met de laatste groep wordt de tweede prijs binnengehaald van een talentenjacht, die in 1968 in de grote circustent van Toni Boltini gehouden

wordt. In de Bovemastudio in Heemstede worden demo's gemaakt, die vervolgens afgekeurd worden. Bovema wil alleen met Lux verder...

Brainbox

Wanneer de voorman van The Outsiders Wally Tax vertelt dat zijn manager Van Setten werkt aan een nieuwe groep wordt hiervoor als laatste Lux gevraagd. Hij verlaat de band Truce om deel uit te gaan maken van Brainbox. Hun eerste plaatje 'Down man' komt op 1 maart 1969 in de top 40 van Radio Veronica. Het totaal eigen geluid van de band maakt deze in het clubcircuit meteen zeer geliefd. In de Zuidwesthoek zal de band dan ook vaak optreden! Zoals Mutsaers het beschrijft: "De Sneekweek is de plaats waar het gebeurt. Alles op tien. De kranten vragen zich af of het wel nodig is, zo hard. Qua volume bieden de groepen ook nog eens tegen elkaar op. Gedanst wordt er niet. Het publiek zit en laat de muziek over zich heen komen. Al zouden ze mee willen zingen, Brainbox leent zich daar niet voor. Geen tweede keer spelen ze een nummer op dezelfde manier, ook hun hitsingles niet..."

Doordat de band teveel "jamt" aldus Van Setten, stuurt hij zijn paradepaardje uiteindelijk de laan uit.

Een solocarrière

In de jaren die volgen start Lux een solocarrière waarbij hij met bevriende muzikanten vele platen maakt. Zijn naam weet bovendien een trouw publiek naar de muziekpodia te trekken. Onder beroemde producers, zoals Mike Vernon (Fleetwood Mac, Ten Years After en John Mayall) maakt hij platen, soms voor toonaangevende platenlabels zoals Harvest, het label waarop ook Pink Floyd zijn platen uitbrengt. Zijn lp 'Eli' wordt geïnitieerd door Jan Akkerman, die in 1976 uit de band Focus stapt. In een kattedelletje schrijft hij aan Kaz: "Ik heb wat stukjes moeziek op de band gekakt in de hoop dat jij je ermee vereenzelvigen kunt! Teksten zullen moeten worden gemaakt, maar dat is je geloof ik wel toevertrouwd..." De Jan Akkerman & Kaz Lux Band ontstaat en de plaat verdient de status goud! Tijdens een grote tournee in het buitenland is de pers verdeeld: het publiek verwacht het geluid van Focus, maar hoort dat van "a ship that passes in the night"..., aldus muziekblad Rolling Stone. In de decennia die volgen, gaat Lux onverdroten door, zowel solo als

met collega musici. Zo wordt hij gastzanger bij de Apeldoornse bluesband Flavium.

Tinnitus

Het ergste wat een muzikant kan overkomen gebeurt: Kaz krijgt tinnitus, last van oorsuizen. Vlak voor een reünie van Brainbox op 30 september 2004 in Zalen Schaaf in Leeuwarden heeft hij hierover nog gesproken met André Hazes. In 2017 krijgt Lux een cochleair implantaat, hetgeen de tinnitus iets draaglijker maakt. Uiterst zelden treedt de zanger nog op, maar nog steeds met veel plezier!

‘Kaz Lux, rock-adel verplicht’ is een boek dat iedere liefhebber van popmuziek, zoals die in de jaren zestig-zeventig is ontstaan, zou moeten lezen. De opkomst van de beat, relaties, drugs, het dagelijkse leven, het onvermoeibaar blijven musiceren, én de tegenslagen, die Kaz Lux zou ondervinden, zullen desondanks bewondering afdwingen bij de lezers. De vele foto’s, een discografie, en geluidsopnamen uit de jaren 1984-1986, die destijds niet uitgebracht zijn, maar nu als cd toegevoegd zijn, zijn de krenten in de pap van dit heerlijke muziekboek!

Lutgard Mutsaers: ‘Kaz Lux, rock-adel verplicht’ (incl. 4 track cd). In de Knipscheer Haarlem. ISBN 978 90 6265 958 6.

Bron: (o.a.) *Jouster Courant* (NDC Mediagroep), 4 augustus 2018